

תורת האדם ותורת המדינה

לפרשת תזריע

הרב יצחק דור – ראש הישיבה

הרמב"ם בהלכות טומאת צרעת (פרק ט"ז י') כותב כך: "וזה השינוי האמור בבגדים ובבתיים שקראתו התורה צרעת... אינו ממנהגו של עולם אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהירן מלשון הרע".

כלומר, אין אנו עוסקים בפרשת צרעת כסוג של מחלה טבעית, אלא במשהו פיזיולוגי המתרחש כביטוי לבעיה רוחנית, לשון הרע. אולי לכן הרבתה התורה לדבר על הצרעת, ופגיעת מחלה זו תהיה גם בעצמים דוממים. אם המדובר בהליך "ניסי" הרי שאף הדומם יכול ללקות כפי שאוף האדם לוקה. מובן גם מדוע "המחלה" הזו נקבעת על פי מוצא פי הכהן, וניתן לה שבעה ימים עד שמוכרזת היא "כמחלה", אולי ישוב האדם בתשובה וההליך הזה יפסיק.

מענין הדבר שפרשת הנגעים, אותו תהליך רוחני מורכב המבוטא בצורה פיזיולוגית נפתח בפרשת הלידה של האדם: "אשה כי תזריע וילדה זכר... ואם נקבה תלד..."

חז"ל רמזו לקשר בין הפרשה הזו תזריע, לבין סוף פרשת שמיני: "אמר רבי שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחרי בהמה חיה ועוף, כך תורתו אחר בהמה חיה ועוף, הה"ד זאת הבהמה (אשר תאכלו) ואחר כך אשה כי תזריע (ויקרא פי"ד א')

חז"ל מוצאים קשר בין הסדר של בריאת העולם, בריאת החיות ואח"כ בריאת האדם לבין סדר הפרשיות כאן. מאכלות אסורות בפרשת שמיני שהם תורת "החיות", ותורתו של "האדם" כלומר פרשת לידתו.

אולי אפשר לומר שתורתו של "האדם" היא כל פרשת תזריע. פרשת תזריע מלמדת בנושא הצרעת את הקשר המהותי בין גוף האדם לנפשו. אין "מודל" טוב מהצרעת להראות איך בעיה רוחנית מתבטאת בגופו של האדם. לכן פתיחת הפרשה של הנגעים היא בפרשת לידתו של האדם מישראל.

כפי שבארנו בפרשה קודמת חז"ל מרמזים לקשר בין גוף לנפש גם בפרשת מאכלות אסורות המטמאות את הגוף והנפש. זוהי תורת החיה המלמדת וקודמת לתורת האדם.

מובנת א"כ פתיחתה של פרשת הנגעים בפרשת לידתו של אדם, שזוהי מהותו, גוף ונשמה יחדיו, וגם הקשר שלה לפרשת מאכלות אסורות שגם היא בעיה רוחנית בגלל אכילה פיזית.

וכמו לידתו של אדם, לידתה של המדינה, מדינת ישראל של היום. גם בה יש קשר בין גוף המדינה לנפשה. גם בה בעיות רוחניות בסיסיות יבואו לידי ביטוי ב"גופה" של המדינה, והתיקון המלא באחדות ובאהבת ישראל יביא לתיקון המדינה ומהלך חייה.

בימים אלה, ימי מלחמה וסער, עדים אנו לניסים גלויים ונסתרים על כל צעד ושעל. מזכה אותנו הקב"ה לראות בעינינו בגאולת ישראל ותקומתו ומלמדנו ש"רוחה" של המדינה ותיקונה הפנימי הם המשפיעים על מהלכה המדיניים והצבאיים.

אשרינו שזכינו לראות ברוח הגבורה של מדינת ישראל בימים אלה.